

«Η αδελφοσύνη των λαών είναι εξαιρετικά αναγκαία για το συμφέρον των εργατών», έγραφε στα 1863 το μήνυμα των εργατικών ενώσεων της Βρετανίας προς τους εργάτες της Γαλλίας. Η γαλλική απάντηση όριζε ότι στόχος ήταν «η παγκόσμια πρόοδος, ο καταμερισμός της εργασίας και η ελευθερία του εμπορίου». Την επόμενη χρονιά, ένα διεθνές συνέδριο εργατών οργανώθηκε στο Λονδίνο. Ο Καρλ Μαρξ ήταν επίτιμος προσκεκλημένος. Οι Γάλλοι έφτασαν φέρνοντας μαζί τους το σχέδιο για τη δημιουργία μιας οργάνωσης με διακρατικό χαρακτήρα.

«Και πώς θα την ονομάσουμε αυτή την οργάνωση;».

Οι Άγγλοι εργάτες Εκάριους και Βίτλοκ επέμεναν:

«Διεθνής Ένωση Εργατών».

Ο επίτιμος προσκεκλημένος Καρλ Μαρξ συγκατένευσε. Ήταν η 28^η Σεπτεμβρίου 1864. Και είχε γεννηθεί η Α' Διεθνής. Κυρίαρχο μέλημά της η διακρατική άμυνα των εργατών ενάντια στους κάθε φορά εισαγόμενους απεργοσπάστες, όπου οι απεργίες σημείωναν επιτυχία.

Επτά χρόνια αργότερα, αμέσως μετά το αιματηρό πνίξιμο της «Κομούνας των Παρισίων», ο Καρλ Μαρξ παραχωρούσε στον Ρ. Λάντορ, στο Λονδίνο, τη συνέντευξη που ακολουθεί. Δημοσιεύτηκε στις 18 Ιουλίου 1871 στο «The World»:

«Σκοπός της Διεθνούς είναι η οικονομική χειραφέτηση της εργατικής τάξης μέσω της κατάκτησης της πολιτικής εξουσίας. Και η χρησιμοποίηση αυτής της εξουσίας για την επίτευξη κοινωνικών στόχων, στόχων πλατιών που θα περιλαμβάνουν όλες τις μορφές δράσης της εργατικής τάξης. Η Ένωση δεν υπαγορεύει τις μορφές πάλης: απλώς απαιτεί δέσμευση στους σκοπούς της. Είναι ένα δίκτυο ενώσεων - μελών που επεκτείνεται σε όλον τον κόσμο της εργασίας. Σε κάθε τόπο ξεχωρίζει κάποια ιδιαίτερη πλευρά του προβλήματος και οι εμπλεκόμενοι εργάτες το μελετούν και το αναλύουν με το δικό τους τρόπο, που δεν μπορεί να είναι ταυτόσημος, π.χ. στο Λονδίνο και το Βερολίνο. Μία εξέγερση θα ήταν μια τρέλα εκεί όπου η ειρηνική αγκιτάτσια μπορεί να επιτύχει τους ίδιους στόχους πιο γρήγορα και σίγουρα. Στη Γαλλία, εκατοντάδες καταπιεστικοί νόμοι και ο ταξικός ανταγωνισμός

φαίνεται να καθιστούν αναγκαία τη βίαιη λύση. Αλλά η επιλογή ή η απόρριψη αυτής της λύσης είναι αρμοδιότητα των εργατικών τάξεων αυτής της χώρας. Η Διεθνής δεν εκδίδει οδηγίες σχετικά με αυτά τα θέματα, απλώς προσφέρει τη στήριξη της σε κάθε κίνημα, μέσα στα όρια που ορίζουν οι δικοί της κανόνες λειτουργίας».

- Και ποια είναι η φύση αυτής της βοήθειας;

«Για να σας φέρω ένα παράδειγμα, μια από τις συνηθέστερες μορφές του κινήματος χειραφέτησης είναι οι απεργίες. Στο παρελθόν, όταν γινόταν μια απεργία σε κάποια χώρα, αποτύχαινε γιατί τα αφεντικά έφερναν εργάτες από άλλη χώρα. Η Διεθνής σχεδόν έχει θέσει τέρμα σ' αυτό το φαινόμενο. Ενημερώνεται για την επικείμενη απεργία και με τη σειρά της ενημερώνει όλα τα μέλη που συναισθάνονται ότι ο τόπος όπου γίνεται απεργία είναι απαγορευμένος γι' αυτούς. Συνήθως, οι εργάτες δε ζητούν περισσότερη βοήθεια από αυτή. Οι συνδρομές των μελών τους ή οι χορηγίες άλλων ενώσεων τους προσφέρουν αρκετούς πόρους, αλλά σε περίπτωση που η πίεση γίνεται ασφυκτική και η απεργία τυχαίνει της γενικής συναίνεσης της Διεθνούς, καλύπτονται οι ανάγκες τους από το κοινό ταμείο. Οι εργατικές τάξεις εξακολουθούν να είναι βυθισμένες στη φτώχεια, όσο γύρω τους αυξάνει ο πλούτος. Η υλική στέρηση μειώνει το αναστήμά τους, φυσικό και ηθικό. Δε μπορούν να εμπιστευτούν άλλους για να βρουν λύση και αναλαμβάνουν μόνοι τους τη μοίρα τους. Πρέπει να αλλάξουν τις σχέσεις ανάμεσα στους ίδιους και τους καπιταλιστές και ιδιοκτήτες, κι αυτό σημαίνει ότι πρέπει να μεταμορφώσουν τη κοινωνία. Αυτός είναι, γενικά, ο στόχος όλων των γνωστών οργανώσεων εργατών. Η εδραίωση μιας τέλει αλληλεγγύης ανάμεσα σε αυτές τις οργανώσεις είναι στόχος της Διεθνούς. Και τώρα που σας εξήγησα τι είναι η Διεθνής, πιθανόν να καταλάβετε ότι είναι μυθεύματα όσα λένε για μας».

- Δε σας καταλαβαίνω.

«Η παλαιά κοινωνία, για να αντιμετωπίσει την κατάσταση, καταφεύγει στην απάτη μιλώντας για "συνωμοσίες". Θα θυμόσαστε ίσως την προηγούμενη διαβόητη "συνωμοσία". Είχαν αναγγείλει δημοψήφισμα αλλά κατάλαβαν ότι πολλοί ψηφοφόροι δεν πίστευαν πια στην αξία της αυτοκρατορικής κυβέρνησης. Αρχισαν να αμφισβητούν ότι θα τους έσωζε από διάφορους "κοινωνικούς κινδύνους". Έπρεπε λοιπόν να βρουν άλλο τρομακτικό φάντασμα και αποφάσισαν να μετατρέψουν τη Διεθνή στο πολυπόθητο φάντασμά τους. Οι Γάλλοι δικαστές αναγκάστηκαν τελικώς να αναγνωρίσουν πως δεν υπήρχε καμιά απόδειξη για κάποια συνωμοσία της Διεθνούς».

- Ο κόσμος όμως το βλέπει διαφορετικά: μιλά για εντολές και μεγάλα χρηματικά ποσά.

«Το να μιλά κανείς για μυστικές οδηγίες προερχόμενες από το Λονδίνο, λες και εκπορεύονται από κάποιο κέντρο παπικών συνωμοσιών, δείχνει λαθεμένη αντίληψη για την ίδια τη φύση της Διεθνούς. Αυτό που υπαινίσσεστε απαιτεί ένα συγκεντρωτικό μηχανισμό διακυβέρνησης στα σπλάχνα της Διεθνούς. Αντίθετα, η πραγματική της μορφή λειτουργίας είναι, σκοπίμως, αποκεντρωτική, γιατί προσδίδουμε τεράστιο ρόλο στις τοπικές πρωτοβουλίες και την ανεξαρτησία τους. Η Διεθνής είναι ένας δεσμός ενότητας μάλλον παρά ένας μηχανισμός ελέγχου».

- Η Ευρώπη όμως βλέπει το πράγμα διαφορετικά με δεδομένο το πώς καλύπτουν οι γαλλικές εφημερίδες το θέμα.

«Οι γαλλικές εφημερίδες! Διαβάστε μια από αυτές (δείχνει την Situacion) και κρίνετε μόνος σας την αξία των αποδεικτικών τους και την αξιοπιστία τους. (Διαβάζει) "Ο δρ. Κάρολος Μαρξ, της Διεθνούς, συνελήφθη στο Βέλγιο τη στιγμή που επιχειρούσε να εισέλθει στη Γαλλία. Η λονδρέζικη αστυνομία παρακολουθεί εδώ και καιρό τη Διεθνή και παίρνει μέτρα για την απαγόρευσή της". Δύο προτάσεις και δύο ψέματα. Όπως βλέπετε, αντί να βρίσκομαι σε βελγική φυλακή, είμαι στο σπίτι μου στην Αγγλία. Και θα ξέρετε ότι η αγγλική αστυνομία είναι τόσο ανίσχυρη να παρέμβει στη Διεθνή όσο αυτή είναι σε σχέση με την αστυνομία. Κι όμως, αυτό το δημοσίευμα θα μεταδοθεί από το σύνολο του ευρωπαϊκού τύπου. Θα συνεχίσουν να το κάνουν ακόμη και αν έστελνα σε όλα και καθένα ξεχωριστά τα περιοδικά και τις εφημερίδες διαψεύσεις. Το έχω κάνει στο παρελθόν χωρίς κανένα αποτέλεσμα».

(τελευταία επεξεργασία, 28.4.2009)